

Näringsdepartementet

2018-10-19
1 (3)
Dnr 2018:01304

Yttrande över betänkande Särskilda persontransporter – moderniserad lagstiftning för ökad samordning

(N2018/03947/MRT)

Sammanfattning

Skolverket har anmodats att yttra sig över Betänkande Särskilda persontransporter – moderniserad lagstiftning för ökad samordning (SOU 2018:58).

Skolverket begränsar sitt yttrande till de frågor i förslaget som berör myndighetens verksamhetsområde¹. I övrigt avstår Skolverket från att lämna yttrande.

Skolverket avstyrker förslaget om att låta kommunerna överlåta myndighetsutövningen avseende beslut om skolskjuts till regionala kollektivtrafikmyndigheter i avsnitt 12.1.2. Skolverket anser även att den föreslagna skrivningen i 23 kap. 11 § skollagen är otydlig, se avsnitt 1.3.

Skolverket avstyrker den del av förslaget som avser samordning som sker i form av samåkning i avsnitt 16.2.

Avsnitt 1.3 Förslag till ändring i skollagen (2010:800) och 12.1.2 Beslut om rätt till skolskjuts

Skolverket avstyrker förslaget om att låta kommunerna överlåta myndighetsutövningen avseende beslut om skolskjuts till regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Skolverket anser även att den föreslagna skrivningen i 23 kap. 11 § skollagen är otydlig och då särskilt med beaktande att det är fråga om myndighetsutövning. Det kommunen överlåter är ansvaret för att besluta om rätt till skolskjuts och inte en uppgift avseende skolskjuts.

Förslaget med en regional kollektivtrafikmyndighet innebär bland annat att kommunen bör ha möjlighet att kunna överlåta allt ansvar för myndighetsutövningen

¹ Enligt Skolverkets instruktion ska myndigheten genom sin verksamhet främja att alla barn och elever får tillgång till en likvärdig utbildning och annan verksamhet av god kvalitet i en trygg miljö. Myndigheten ska bidra till goda förutsättningar för barns utveckling och lärande och till förbättrade kunskapsresultat för eleverna.

till den regionala kollektivtrafikmyndigheten. Skolverket saknar en tydlig beskrivning av hur hanteringen med till exempel ansökningar och underlag till beslut är tänkt att hanteras samt utförligare analyser av vad det innebär att överlåta myndighetsutövning. Exempelvis anges i utredningen att det med fördel skulle kunna vara kommunen som bistår kollektivtrafikmyndigheten med ett underlag till utredning men det är inte tydligt i förslaget att kommunen ska göra detta. Det kan således även åläggas elever som har olika specifika behov och förutsättningar att själva visa sina behov för myndigheten eller att kommunen/skolorna ska bistå med information till myndigheten för att eleven ska kunna erhålla ett beslut om skolskjuts.

Kommuner och landsting föreslås även kunna återta ansvaret och beslutanderätten från myndigheten. Skolverket saknar en analys av dokumentation och hantering av handlingar i ärenden om skolskjuts. Både för elever, vårdnadshavare och för de som tar över handläggningen och beslutsfattandet är det viktigt att kunna följa ett ärende över tid liksom vid eventuella överklaganden.

Enligt Skolverket mening kan det finnas utmaningar för en regional kollektivtrafikmyndighet att både få in underlag, komplettera underlag och fatta beslut i den takt det krävs så att elever som behöver inte blir utan skolskjuts. Det ställer även krav på myndighetens handläggning och beslutsfattandet när elever flyttar eller förutsättningar ändras. Skolverket befarar att förslaget skulle kunna innebära längre led- och handläggningstider och försämra för eleverna att få ett rättssäkert beslut om skolskjuts.

Enligt skollagen ansvarar huvudman för åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling². Skolinspektionen har tillsyn över att huvudmännen följer bestämmelserna. Eftersom kommunerna har ansvaret för skolskjutsen är de även ansvariga för att motverka och anmäla händelser om kränkande behandling som sker under skolskjutsen oavsett vem som kränker eleven. Om händelser inträffar ska de utredas av kommunen vilket kan leda till att huvudman/kommunen önskar göra förändringar av elevernas skolskjutsplanering eller beslut. I de fall kommunen överlämnat ansvaret för beslut till den regionala kollektivtrafikmyndigheten skulle det kunna innebära att myndigheten gör en annan bedömning av situationen än kommunen. Skolverket ser en risk med att ansvar och beslut i dessa fall hanteras av olika myndigheter. Det skulle även kunna medföra en otydlig och inte förutsägbar hantering och handläggning av ärenden för de elever vars kommuner överlämnar huvudmannaskapet till den regionala kollektivtrafikmyndigheten.

Avsnitt 16.2 Krav på samordning

Skolverket avstyrker den del av förslaget som avser samordning som sker i form av samåkning.

Skolverket anser att barnet och elevens perspektiv inte har beaktats i förslaget. Skolverket saknar en djupare analys av vad en ökad samordning skulle kunna

² 6 kap. skollagen (2010:800).

innebära för barn och elever inom förskoleklass grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola. Det har inte gjorts en barnkonsekvensanalys i utredningen och det saknas därför relevanta beaktanden kring hur lagförslaget påverkar barnet. En elevs rätt till skolskjuts är ett beslut som ska tas i varje enskilt fall utifrån det specifika barnets behov. Skolverket ser att det finns en problematik med att kunna säkerställa elevernas trygghet och rätt till individanpassad skolskjuts genom att organisera det enligt lagförslaget.

Samordning som sker i form av samåkning får enligt förslaget inte leda till väsentliga olägenheter för resenären. Skolverket saknar en konkretisering av vad skrivningen ”väsentliga olägenheter” kan innebära. Det saknas ett resonemang om omfattning, karaktär och vad väsentliga olägenheter innebär för elever i de olika skolformerna.

Lagförslaget och utredningen har främst utgått från kommunens organisatoriska och ekonomiska vinster. Skolverket ser en risk med att tydliga ekonomiska incitament ökar kravet på samåkning. Utredningen berör inte heller det faktum att en elev kan vara i behov av en individanpassad skolskjuts. I de fall där elever ska samåka med färdtjänstresenärer, sjukresenärer, resenärer till exempelvis dagcenter befarar Skolverket att trygghet och säkerhet för varje individ kan äventyras. Det saknas en konsekvensanalys kring hur elevens säkerhet gentemot andra i samma bil/fordon ska upprätthållas och tillgodoses. Det finns redan idag risker kring att flera elever ska färdas i samma skolskjuts i förhållande till ansvarsfrågor och tillsyn. För elever med olika typer av funktionsnedsättning kan det innebära ett stort obehag att åka tillsammans med andra resenärer, vilket kan påverka deras hälsa, välbefinnande och utveckling samt deras möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen under skoldagen. En elev med en funktionsvariation kan ha ett större behov av en individanpassning i samband med skolskjuts och det framgår inte i utredningen hur riskerna ska minimeras och hur det ska säkerställas för eleverna.

På Skolverkets vägnar

Sara Andersson
Avdelningschef

Kristina Aili
Jurist

Detta yttrande har beslutats av avdelningschefen Sara Andersson. I ärendets slutliga handläggning har enhetschefen Ulrika Jonasson och juristerna Yvonne Hoffmann och Kristina Aili (föredragande) deltagit.

